

KLAGANDE

1. Nordulv, 875003-6868
2. Naturskyddsföreningen Gävleborg, 886501-0766
3. Svenska Rovdjursföreningen, 883202-3264

MOTPART

Länsstyrelsen i Gävleborgs län

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Gävleborgs läns beslut den 5 november 2020 (bilaga 1)
dnr 8213-2020

SAKEN

Skyddsjakt efter varg

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avvisar Nordulvs yrkande om fastställande och klargöranden med utgångspunkt i Århuskonventionen.

Förvaltningsrätten avslår överklagandena.

BAKGRUND

Länsstyrelsen i Gävleborgs län beslutade den 5 november 2020 om skyddsjakt efter en (1) varg norr om Lingbo, inom visst angivet område. Jakten får bedrivas t.o.m. den 6 december 2020. Skälen för beslutet framgår av bilaga 1.

PARTERNAS INSTÄLLNING

Vad Nordulv anför

Nordulv yrkar att förvaltningsrätten ogiltigförklarar beslutet. Nordulv yrkar också att förvaltningsrätten, med Århuskonventionen som utgångspunkt, fastställer och klargör vad som ska gälla beträffande tidsutdräkt mellan beslut om skyddsjakt och jaktstart, men också beträffande offentliggörande av beslutet samt möjlighet för miljöorganisationer att överklaga före verkställighet. Nordulv anför bl.a. följande. Aktuell varg har tidigare tillsammans med ytterligare en varg varit föremål för skyddsjakt, där den andra vargen fälldes den 5 oktober. Den nu aktuella vargen är inte skadegörande. Inget DNA från henne har påträffats i hagar eller på dödade djur och inga nya attacker har inträffat efter att hannen tagits bort. Två angrepp i augusti respektive oktober 2019 är inte giltig anledning till skyddsjakt. Angreppen från denna individ är bevisat få 2019 och obefintliga 2020.

Som bevis för att vargen har ett oskyggt beteende nämns tio olika observationer från den 10 maj till 26 oktober. Endast två observationer har inträffat efter att hannen tagits bort. Dessa två observationerna kan inte betraktas som oskyggt beteende. Tvärtom så har vargen avvikit från platsen vid mänsklig kontakt.

Länsstyrelsens uppmaning att inte skjuta varg som går i sällskap med annan varg är inte tillräckligt för att säkerhetsställa att rätt individ tas bort. Vargar går ofta ensamma då de patrullerar sina revir, framförallt alfadjur. Resten av flocken kan vara i närheten utan att dessa vid tillfället befinner sig på samma plats. Vargen har inte uppnådd gynnsam bevarandestatus då den enda föryngring som skett med en invandrad tik kom 2013. Tidigare statistik visar även att generösa skyddsjakter allvarligt riskerar att stammen hamnar under 300 individer då revir förstörs och föryngringar uteblir.

Vad Naturskyddsföreningen Gävleborg anför

Naturskyddsföreningen Gävleborg yrkar att förvaltningsrätten upphäver beslutet om skyddsjakt och anför bl.a. följande. Beslutet strider mot den svenska jaktförordningen och EU:s art- och habitatdirektiv. Två observationer som gjorts av allmänhet och inte på något sätt kvalitetssäkrats av länsstyrelsens personal eller oberoende expertis utgör inte grund för ett undantag enligt de strikta krav som gäller för skyddsjakt. De angrepp som tidigare skett har kunnat bindas till en individ (G230-19) som avlivats i skyddsjakt den 5 oktober. Det kan inte påvisas, enligt de rigorösa krav som ställs, att den nu beslutade skyddsjakten kommer att uppfylla sitt syfte att förhindra allvarlig skada, då skadorna redan upphört och en individ är avlivad.

Enligt länsstyrelsens förvaltningsplan för stora rovdjur finns det riktlinjer för bl.a. hantering av närgångna djur. Viltskadecenters publikation "Nära vargar..." ger flertalet råd att använda skrämselemetoder och hur dessa bör utföras. Länsstyrelsen har inte använt sig av någon skrämselemetod som rekommenderas. Länsstyrelsen har heller inte påvisat hur ett tillräckligt arbete med annan lämplig lösning har bedrivits, utifrån att det sedan många år är känt att Gävleborg både hyser vargrevir och har flertalet vargindivider som passerar länet. Länsstyrelsen har själva angett i sina beslut att inga av de gårdar som haft angrepp har haft rovdjursavvisande stängsel uppsatta.

Skyddsjaktområdet angränsar och går delvis in i reviret Ryssjön, med s.k. F2:or. I reviret Tönsen, som också går in i det nu angivna jaktområdet, finns en tik som är en första generationens avkomma till invandrad varg, en s.k. F1:a och är därmed särskilt skyddsvärd. Länsstyrelsen har inte påvisat hur jakten ska kunna särskilja på den utvalda individen och andra skyddsvärda individer, och därmed inte heller påvisat att jakten inte kommer att påverka artens långsiktigt gynnsamma bevarandestatus negativt. Länsstyrelsen kan inte sägas ha en god kunskap om familjegruppernas rörelsemönster. Tvärtom har länsstyrelsen själv angivit att ”i detta fall är det svårt att dra en slutsats om händelserapporterna rör sig om samma individer, då det förekommer observationer av både en och ibland två vargar med ett närgånget beteende” (Dnr 7327-2020 sid 4).

Vad Svenska Rovdjursföreningen anför

Svenska Rovdjursföreningen yrkar att förvaltningsrätten upphäver det överklagade beslutet och anför bl.a. följande. Det överklagade beslutet strider mot gällande rätt. Jakten är otillåten eftersom det inte är sannolikt att en allvarlig skada kommer att uppstå. Motiveringen till ansökan är att en varg befunnit sig på sökandens gård och ”morrat åt” sökanden. Om påståendet stämmer att djuret ska ha morrat måste det ifrågasättas om det verkligen handlar om en varg. Det är allmänt känt att människor ibland misstar hundar för vargar. Inga angrepp har ägt rum efter att hanen fälldes. Andra lämpliga lösningar än avsiktligt dödande har inte uttömts. Rovdjursavvisande stängsel är, rätt hanterade, hundra procent effektiva mot varg.

Skyddsjakt borde vara utesluten redan på grund av att vargen inte har gynnsam bevarandestatus. Föreningen ifrågasätter det svenska ställningstagandet att det skulle räcka med 300 vargar för att nå gynnsam bevarandestatus (GYBS), bl.a. för att vargstammen lider av inavelsdepression. Det är en naturvetenskaplig fråga hur många individer som behövs för GYBS, inte en

juridisk. Vid en tillämpning av försiktighetsprincipen är det uppenbart att skyddsjakten inte bör tillåtas, i synnerhet som någon allvarlig skada faktiskt inte är för handen.

Vad länsstyrelsen anför

Länsstyrelsen anser att överklagandena ska avslås och anför bl.a. följande. Den utpekade vargindividen (G218-17) kan kopplas till flera tillfällen där hon, enligt kriterier fastställda av Viltskadecenter, närmar sig människor och bebyggelse på ett oönskat vis. Utöver de händelser som anges i beslutet kan tiken kopplas ihop med en skada på en jakthund i oktober 2019 strax utanför nuvarande jaktområde och ett angrepp på får i augusti 2019, där DNA-analys bekräftade att tiken hade orsakat skadan.

Jaktområdet är enligt det senaste inventeringsresultatet 2019/2020 beläget mellan två revir, Tönsen och Ryssjön. Det är väl avgränsat mot angränsande revir och de ingående familjegruppernas rörelsemönster, med god säkerhetsmarginal. Länsstyrelsen har god kunskap om familjegruppernas rörelsemönster i reviren Tönsen och Ryssjöns, vilket innebär att jakten kan riktas mot önskad individ. Länsstyrelsen har även villkorat beslutet med instruktioner om att jakt efter mer än en individ ej är tillåten.

Gävleborgs län har en beslutad miniminivå på 3,5 årliga vargföryngringar samt en av viltförvaltningsdelegationen beslutad förvaltningsnivå på 4 årliga vargföryngringar. Det senaste fastställda inventeringsresultatet från 2019/2020 visar att länet hyser 7,83 länsegna familjegrupper, vilket i detta fall motsvarar 7,83 länsegna föryngringar.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Enligt 23 a § första stycket jaktförordningen (1987:905) är förutsättningar för skyddsjakt att det inte finns någon annan lämplig lösning och att det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom ske i något eller några av de syften som räknas upp i paragrafen, bl.a. hänsyn till allmän hälsa och säkerhet eller för att förhindra allvarlig skada på bl.a. boskap eller annan egendom.

Av 23 b § jämförd med 24 a § jaktförordningen följer, att om förutsättningar för skyddsjakt finns enligt 23 a § får beslut om skyddsjakt på varg fattas av länsstyrelser på eget initiativ eller efter ansökan av den som riskerar att drabbas av skada. Om det finns en stor sannolikhet för att allvarlig skada kommer att uppstå får, enligt 23 b §, beslut om skyddsjakt fattas även om någon skada inte har inträffat. Bestämmelserna är en implementering av rådets direktiv (92/43/EEG) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet) och ska tolkas mot bakgrund av detta.

I EU-domstolens avgörande C-674/17 (Tapiola) understryks restriktiviteten och kraven på motivering vid tillåtande av dödande av varg. Målet gällde stamvårdande jakt, men relevant för gynnsam bevarandestatus är domstolens uttalande (punkt 59) att det som huvudregel är nödvändigt att bedöma vilken inverkan ett undantag får på ett lokalt bestånd för att kunna bedöma vilken inverkan ett undantag får för bevarandestatusen för hela det aktuella beståndet.

I dom av Kammarrätten i Sundsvall den 5 oktober 2020 (mål 1614-20 och 1671-20) som avsåg skyddsjakt efter varg i Östergötlands län, godtog kammarrätten bedömningen att det vintern 2019–2020 sannolikt fanns runt 365

vargar i Sverige varpå referensvärdet för gynnsam bevarandestatus på 300 vargar är uppnått. Dock ansåg kammarrätten att det ålegat länsstyrelsen att redovisa sina överväganden om vilka följder det skulle få för det aktuella vargreviret, och därmed för lokal gynnsam bevarandestatus, om den revirmarkerande hanen eller tiken fälldes vid skyddsjakten. Eftersom detta inte framgick, menade kammarrätten att det inte fanns stöd för länsstyrelsens bedömning att beslutet inte riskerade att försvåra upprätthållande av gynnsam bevarandestatus. Kammarrätten bedömde också att målet med skyddsjakten inte motiverats på ett tillräckligt underbyggt sätt. En skadegörande individ hade inte kunnat identifieras och länsstyrelsen uppgav att jaktledaren fått instruktion om att rikta in jakten på fjolårsvalparna. Kammarrätten ansåg att länsstyrelsen saknade stöd för att jakten, med angivna villkor, kunde förväntas medföra att angreppen skulle minska i omfattning eller upphöra.

Förvaltningsrättens bedömning

Förvaltningsrätten kan inledningsvis konstatera att Nordulv har yrkat att förvaltningsrätten ska klargöra vissa frågor avseende länsstyrelsens ärende- och beslutshantering, med utgångspunkt i Århuskonventionen. Förvaltningsrätten är inte tillsynsmyndighet för länsstyrelsen och kan inte bedöma eller uttala sig i frågor om dess agerande i sådana avseenden. Yrkandet om detta ska därför avvisas.

Frågan i målet är om samtliga förutsättningar för skyddsjakt är uppfyllda.

Förhindra allvarlig skada

Förvaltningsrätten kan konstatera att skyddsjakt tidigare har varit beviljad efter två identifierade vargar, en hona (G218-17) och en hane (G230-19), inom ett område kring Håkanbo i Bollnäs kommun. Skyddsjakten har därefter förlängts efter en varg, den kvarvarande honan, efter att hanen fällts den

5 oktober 2020. Dessa två tidigare beslut har prövats av förvaltningsrätten i mål 1998-20 respektive 2107-20. Det nu aktuella skyddsjaksbeslutet är ett nytt beslut som fortfarande avser den kvarvarande honan.

Länsstyrelsen har i detta beslut, samt i senare yttrande, redogjort för angrepp på tamdjur och observationer av oönskat beteende av både en och två vargar under en längre tid i Lingbo, Håkanbo och Tönsen. Efter den 5 oktober 2020 har en varg uppvisat ett oönskat beteende vid två tillfällen i området. Vid båda tillfällena har vargen varit nära människa och länsstyrelsen bedömer att det rör sig om en och samma varg. Den utpekade vargen kan också kopplas ihop med en skada på en jakthund i oktober 2019, strax utanför nuvarande jaktområde, samt med ett angrepp på får i augusti 2019.

Förvaltningsrätten anser att det utifrån vad som framkommit om den aktuella vargens koppling till tidigare tamdjurangrepp och observationer av närgränset beteende finns stor risk för att vargen fortsätter att agera på ett sätt som kan leda till allvarliga skador. De tidigare angreppen i kombination med den oro för skador som dokumenterats gällande människor och nötkreatur är, enligt förvaltningsrättens mening, tillräckligt för att rekvisitet gällande syftet att förhindra allvarlig skada ska anses vara uppfyllt. Förvaltningsrätten finner också att vargen kan anses identifierad med den grad och precision som rimligen kan begäras och att skyddsjakt får anses som en lämplig åtgärd i syfte att uppnå önskat resultat.

Gynnsam bevarandestatus

Förvaltningsrätten kan konstatera att vargen i Sverige sedan tidigare har bedömts ha en gynnsam bevarandestatus (HFD 2016 ref. 89). Den senaste inventeringen 2019/2020 visade att det finns cirka 365 vargar i Sverige, vilket innebär att den svenska populationen ligger över referensvärdet på 300 vargar som är ett av kraven för gynnsam bevarandestatus. Enligt vad som

angetts ovan ska myndigheter också beakta vilken inverkan ett undantag får på ett lokalt bestånd, för att kunna bedöma vilken inverkan detsamma får för bevarandestatusen för hela det aktuella beståndet.

Länsstyrelsen har bedömt att en skyddsjakt på en specifik individ inte riskerar att försvåra upprätthållandet av vargens gynnsamma bevarandestatus och hänvisat till att länet ligger väl över beslutad miniminivå och det satta förvaltningsmålet. Den identifierade individen bedöms heller inte ha något särskilt genetiskt värde för populationen. Länsstyrelsen har också anfört att jaktområdet är väl avgränsat mot angränsande revir och de ingående familjegruppernas rörelsemönster, som länsstyrelsen har god kännedom om.

Förvaltningsrätten kan konstatera att miniminivån för varg i Gävleborgs län är beslutad till 3,5 föryngringar eller 35 individer (Naturvårdsverkets beslut den 9 maj 2019 NV-01525-18). Enligt varginventeringen 2019/2020 identifierades 7,83 familjegrupper och 4,5 revirmarkerande par i länet. Förvaltningsrätten anser att detta, tillsammans med länsstyrelsens uppgifter om den identifierade individen och jaktområdets avgränsning, är tillräckligt för att bedöma att skyddsjakt efter en varg i detta fall inte riskerar att försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för arten.

Annan lämplig lösning

I det överklagade beslutet har länsstyrelsen bedömt att det inte finns någon annan lämplig lösning än skyddsjakt och redogjort för varför chansen att skrämselåtgärder ska resultera i en bestående beteendeförändring hos vargen bedöms som obefintlig. Länsstyrelsen har också redogjort för hur människor som har fått sina djur tagna av varg har vidtagit skadeförebyggande åtgärder genom att flytta djuren till hagar närmare husen, höjt styrkan på elstängsel runt hagarna samt förstärkt med extra eltråd.

Kammarrätten i Stockholm har i dom den 14 februari 2014 (mål nr 3854-13 m.fl.) uttalat att bedömningen av om det fanns någon annan lämplig lösning måste utgå från de faktiska omständigheterna vid tiden för beslutet. Det kan alltså inte vägas in att det eventuellt hade kunnat vara lämpligt att agera på ett annat sätt i ett tidigare skede.

Förvaltningsrätten anser att det av utredningen i målet är visat att det inte finns någon annan lämplig lösning än skyddsjakt för att förhindra allvarlig skada.

Sammanfattning

Förvaltningsrätten finner att samtliga förutsättningar för skyddsjakt är uppfyllda. Vid denna bedömning har också en avvägning skett mellan de i ärendet motstående intressena av att förhindra allvarlig skada och att skydda vargstammen. Överklagandena ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Överklagandet ska ges in till Förvaltningsrätten i Luleå men vara ställt till Kammarrätten i Sundsvall. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-03).

[REDACTED]

rådman

I avgörandet har även nämndemännen [REDACTED] [REDACTED] och [REDACTED] deltagit.

[REDACTED] har föredragit målet.

Länsstyrelsen
Gävleborg

Enheten för vilt

@lansstyrelsen.se

BESLUT

2020-11-05

1 (11)

Dnr 8213-2020

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LULEÅ

OM: 2020-11-06
MÅLNR: 2273-20
AKTBIL: 3

Elektroniskdelgivning

Beslut om skyddsjakt efter varg

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 23 a § jaktförordning (1987:905) att ge tillstånd till skyddsjakt efter en (1) varg norr om Lingbo, inom det område som avgränsas på kartan i bilaga 2 till detta beslut. Skyddsjakten är tillåten från och med beslutsdatum till och med 6 december.

Länsstyrelsen medger att skyddsjakten får ske hela dygnet med stöd av 9 § jaktförordningen.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 15 § jaktförordningen att alla typer av belysning får användas för att underlätta skyddsjakten.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 21 § jaktförordningen att skyddsjakten får bedrivas från motordrivet fordon.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 24 d § andra stycket jaktförordningen att jakten får ske på annans jaktområde.

Vidare beslutar länsstyrelsen med stöd av 59 § jaktförordningen att beslutet gäller omedelbart utan hinder av att det överklagas.

Skyddsjakten är tillåten under förutsättning att villkoren nedan efterlevs.

Villkor

1. Länsstyrelsen eller av länsstyrelsen utsedda personer får utföra jakten med stöd av detta beslut.
2. Länsstyrelsen avlyser jakten om tilldelad varg fällts eller påskjuts innan jakttiden löpt ut. Om eftersök visar att det påskjutna djuret är oskadat beslutar länsstyrelsen huruvida fortsatt jakt ska ske inom återstående tid som omfattas av beslutet.

3. I syfte att fälla rätt individ gör länsstyrelsen bedömningen att vid observation av fler än en varg i grupp får jakt efter dessa ej bedrivas.
4. Skyddsjakten får bedrivas med hjälp av hund om spår eller observation påträffats inom jaktområdet. Länsstyrelsen rekommenderar att högst tre hundar används som förföljer en och samma varg samtidigt. Länsstyrelsen rekommenderar att hundar inte byts under jakt på en och samma varg under en och samma dag.
5. Hund får inte släppas på spår eller observation på fler än en varg.
6. Om hund med GPS-pejl använts vid jakten ska GPS-logg tas med till besiktningen och på begäran uppvisas för besiktningspersonalen.
7. Vargpäls får behållas av jakträttsinnehavaren om vargen fälls enligt villkoren till detta beslut enligt 10 § jaktlag (1987:259). Jakträttsinnehavaren ansvarar själv för att vargen flås.
8. Fällt djur besiktas och omhändertas av länsstyrelsen. Flådd helkropp tas sedan till Statens Veterinärmedicinska anstalt för obduktion.
9. Efter avslutad skyddsjakt, oavsett utfall, ska sökanden inkomma till länsstyrelsen med en kortfattad redogörelse för hur jakten bedrivits. Om djuret fällts ska koordinater för skottplats inkluderas. Redogörelsen ska ha inkommit senast två veckor efter djuret fällts.

Beskrivning av ärendet

Den 26 oktober inkom en ansökan om skyddsjakt efter den varg (G218-17) som rör sig i området omkring orterna Håkanbo, Lingbo och Tönsen.

Motiveringen till ansökan är att en varg befunnit sig på sökandes gård den 14 oktober och morrat åt sökande. Sökande beskriver händelsen som mycket obehaglig.

Sökande framför även att vargen har sedan tidigare varit föremål för ansökningar om skyddsjakt, då samma varg kan kopplas till tidigare viltskador och den har även haft ett oönskat beteende.

Sökande beskriver att det finns en överhängande risk att vargen kommer tillbaka och att boende i området därför inte kan leva på ett avslappnat och tryggt sätt.

Länsstyrelsen beviljade skyddsjakt efter två vargar den 30 september dnr 7327-2020. Den 5 oktober fälldes den ena vargen som var en hane (G230-19). Den 16 oktober förlängdes skyddsjaktbeslutet då en varg fortsatte att röra sig i närheten av människor och bebyggelse i området. Skyddsjakten avslutades den 25 oktober utan att den andra vargen fällts.

I området som ansökan gäller har det skett fyra vargangrepp under drygt 3 månader, sedan slutet av juli 2020.

31 juli: Fem får dödades i Lingbo, Ockelbo kommun.

Länsstyrelsen personal topsade (metod för att erhålla DNA) sårytor på fåren och kunde efter analys konstatera att det rörde sig om individ G230-19, en hane som är född i Sjönsvedenreviret.

Den 4 augusti 2020 analyserades även en vargspillning i närheten av fårhagen och denna gång visade det sig vara G218-17, en hona som är född i Ryssjöreviret som har varit stationär i området kring Lingbo sedan hösten 2019.

15–17 sep: Fyra lamor dödades i Håkanbo, Bollnäs kommun. Lamorna topsades och även nu kunde DNA-analysen visa att det var G230-19 som hade angripit lamorna. Spillning som hittades intill platsen skickades också in på analys vilket resulterade i att även honan, G218-17, kunde bindas till platsen.

18–19 sep: Fyra får angreps i Tönsen, Bollnäs kommun. Dessa kunde inte topsas på grund av kontaminering av djuren.

30 sep: Ett får dödades i en hage i Tönsen, Bollnäs kommun. Länsstyrelsens personal samlade DNA från fåret och analysen visade att det var vargindividen G230-19 som dödat fåret.

Mellan tidsperioden 17 - 23 september har fem spillningar hittats från individen G218-17 mellan Håkanbo och Tönsen men även i byn Håkanbo, vilket bekräftas att honan rör sig i området.

Förutom angreppen i det aktuella området har det även skett två vargangrepp i närområdet. Dels i början av juli 2020 i Knisselbo, strax söder om Hällbo i Bollnäs kommun samt den 28–29 augusti i Stråtjärä, Söderhamns kommun. Inget av ovanstående angrepp skedde innanför rovdjursavisande stängsel.

Länsstyrelsen har sett över de observationer som har inkommit till Skandobs i syfte att få en övergripande bild om vargens beteende och förekomst i det aktuella området sedan början av betessäsongen 2020. När det gäller faktiska synobservationer av varg rör det sig om ett 40-tal olika händelser. Bland dessa finns det rapporter om varg med oönskat beteende i det område som har varit föremål för vargangreppen runt Hällbo, Håkanbo och Lingbo. Nedan följer en del av de observationer som länsstyrelsen anser sticker ut under 2020:

8 maj: Två vargar observerades på rapportörens tomt där vargarna åt korv som familjen hade grillat några timmar tidigare. Rapportören gick ut och skrek åt vargarna, reaktionen blev att de morrade. Rapportören skriver att de upplevdes som väldigt närgångna och oskygga. [Lingbo, Ockelbo kommun]

- 10 maj:* En stor, ljus varg upptäckte rapportören först på 20 m och vek sedan av. Vargen stannade på 80 m för att kolla på rapportören igen. [Väster om Hällbo, Bollnäs kommun]
- 12 juni:* Andra natten i rad som rapportören påträffar en varg. Vargen var inne i en trädgård och när den upptäckte rapportören sprang den ut på vägen. Rapportören tycker det är otäckt och är rädd för att gå ut med hunden. [Lingbo, Ockelbo kommun]
- 18 juli:* Två vargar gick över rapportörens tomt, ca 15–20 m från altanen. Vargarna nosade på hundgården. Rapportören skrek på vargarna som endast tittade på hen. Vargarna sprang sedan vidare till granntomten. [Lingbo, Ockelbo kommun]
- 30 juli:* Varg vid vägkanten, ca 7–8 m ifrån rapportören. De tittade på varandra i några sekunder innan personen snabbt tog sig in i huset. [Lingbo, Ockelbo kommun]
- 22 aug:* Rapportören observerar varg på 30 m avstånd, beskrivs som oskygg. Personerna som såg vargen kände obehag och avvek från platsen. [Öster om Hällbo, Bollnäs kommun]
- 25 aug:* Ensam varg utanför köksfönstret vid huset. Rapportören gick ut för att skrämma vargen men upplevde att den inte var rädd. Vargen tittade på rapportören, vände sig om och gick in i skogen. [Öster om Hällbo, Bollnäs kommun]
- 30 sep:* Två vargar observerades innanför ett hägn med mjölkkor av tidningsbudet tidigt på morgonen. En av vargarna fick en stöt och båda sprang sedan längre in i hägnet. Ingen ko kom till skada [Håkanbo, Bollnäs kommun]
- 30 sep:* En varg observerades på gårdsplan. Rapportörens hund stod som fastfrusen och personen fick dra in hunden i huset. Inifrån huset kunde rapportören se att vargen lunkade iväg. [Tönsen, Bollnäs kommun]
- 15 okt:* En varg påträffades en inne på en gårdsplan i Lingbo. Den morrade åt observatören.
- 26 okt:* En varg observerades på landsvägen nära boningshus när observatören var ute på tomten. Vargen travade iväg mot grannen men vände sig om efter en stund och tittade på observatören som följt efter vargen till fots.

Vargen var då inom 20 meter från observatören. Därefter travade vargen vidare och passerade en häst i en hage inom några meter. Därefter försvinner vargen ur synhåll. [Åsnen, Lingbo, Ockelbo kommun]

Motivering till beslutet

Vid prövning av om skyddsjakt ska beviljas gör länsstyrelsen en samlad bedömning i varje enskilt fall. Bedömningen görs utifrån eventuella skadors omfattning, under hur lång tidsperiod som dessa skett, om skadeförebyggande åtgärder vidtagits och vilka möjligheter som finns till att förebygga skada samt vilken möjlighet det finns till annan lämplig lösning utöver skyddsjakt. Länsstyrelsen beaktar även vargstammens utveckling i länet samt de berörda vargarnas genetiska status. Vidare bedömer länsstyrelsen om det går att identifiera individer som är speciellt skadegörande eller orsakar allvarliga olägenheter.

Naturvårdsverkets riktlinjer för skyddsjakt anger att skyddsjakt kan medges för att förhindra allvarlig skada om det är sannolikt att en allvarlig skada kommer att uppstå, vilket även framgår av 23 a § första stycket 3 jaktförordningen.

Länsstyrelsen beskriver i det tidigare beslutet om skyddsjakt efter varg (dnr 7327-2020) att två individer kan genom DNA-analys kopplas till de fyra viltskadetillfällena som inträffat i området sedan slutet av juli i år då spillning eller saliv har hittats på eller i närheten av platsen under samma tidsperiod.

I beslutet beskrivs även att både en och två vargar har uppvisat ett oönskat beteende från början av maj till den 5 oktober i Lingbo, Håkanbo och Tönsen.

Det är inte ovanligt att rovdjur ses i områden där både rovdjur och människor befinner sig. När en individ börjar närma sig människan och bebyggelse utan att uppvisa ett undvikande beteende under en längre tid är det däremot tecken på att individen förändrat sitt beteendemönster och därmed beter sig på ett oönskat sätt. Efter att hanen fälldes på skyddsjakt den 5 oktober har en varg uppvisat ett oönskat beteende vid två tillfällen i området. Vid båda tillfällena har vargen varit nära människa och i det ena fallet, som sökande beskriver har vargen morrat åt sökande. Då de båda händelserna har inträffat inom ett geografiskt avgränsat område under en begränsad tidsperiod anser länsstyrelsen att det rör sig om en och samma varg.

Skadeförebyggande åtgärder

Människor har vid närkontakt med varg skrikit för att skrämma iväg individen. Människor som har fått sina djur tagna av varg har i skadeförebyggande syfte ökat sin bevakning genom att flytta djuren till hagar närmare husen. De har även höjt styrkan på elstängsel runt hagarna samt förstärkt med extra eltråd.

Ingen annan lämplig lösning

Skrämsel som syftar till att avskräcka djur från att besöka en viss plats eller uppvisa ett oönskat beteende har provats på flera olika arter, generellt tycks denna typ av skrämsel vara mindre effektiv på rovdjur än på annat vilt¹.

Metoder som testats i syfte att korrigera oönskat beteende hos varg är olika typer av projektiler som orsakar djuret smärta (till exempel gummikulor) och pyroteknik med höga smällar och skarpa ljus som briserar nära djuret. Viltskadecenter har sammanställt en tabell innefattande skrämselåtgärder riktade mot varg där det framgick att sannolikheten att skrämselåtgärderna skulle resultera i en bestående beteendeförändring är relativt liten. Förklaringen ligger i hur väl det går att koppla den obehagliga skrämselåtgärden till det beteende som man vill korrigera hos vargen. Liknande scenario går att hitta i träning av hund i de fall där bestraffning används för att förändra hundars beteende. Det krävs ofta fler än ett bestraffningstillfälle och ju svårare det är att rent praktiskt få till träning och precision, desto längre tid krävs för att hunden ska förstå kopplingen mellan beteende och bestraffning. När det kommer till vargar så är det dessutom omöjligt att styra miljön där beteendet sker vilket innebär att varje gång en varg närmar sig en människa eller ett bostadshus och den inte blir bestraffad eller hittar något ätbart avfall spåds effekten av bestraffningen ut och det oönskade beteenden förstärks.

Vargen som rör sig i det aktuella området har inget tydligt rörelsemönster och skrämselåtgärder är därför i princip omöjliga att få till. Chansen att åtgärden ska resultera i en bestående beteendeförändring bedömer länsstyrelsen som obefintlig då vargen rör sig mellan olika byar och det kommer bli svårt att få till den koppling som krävs mellan skrämselåtgärden och en eventuell förändring av beteendet.

Förhindra allvarlig skada

Enligt länsstyrelsens förvaltningsplan för stora rovdjur² finns det riktlinjer över vad som anses som en problemindivid när det gäller skada på tamdjur.

Länsstyrelsen anser att de händelser som har skett från 31 juli till beslutsdatum är av sådan karaktär att det finns mycket stor risk att vargen angriper tamdjur igen och fortsätter uppvisa ett närgånget beteende som kan leda till skada på människor och tamdjur och att 3 punkt 23 a § jaktförordningen därmed är uppfylld.

¹ Nära vargar – Rekommendationer för hantering av situationer med vargar nära bostadshus eller människor. Rapport från Viltskadecenter, SLU 2016-4

² Förvaltningsplan för stora rovdjur i Gävleborgs län 2017–2021

Sammanfattning

Då Gävleborgs län ligger väl över den beslutade miniminivån och även det för länet satta förvaltningsmålet anser länsstyrelsen att en skyddsjakt på en specifik individ inte riskerar att försvåra upprätthållandet av vargens gynnsamma bevarandestatus. Genetiken på vargindividen är känd och den anses inte ha något särskilt genetiskt värde för den skandinaviska vargpopulationen. Den samlade bedömningen är att vargen G218-17 har orsakat sådan skada på boskap och är så pass närgångna att det inte finns någon annan lösning. Ansökan ska därmed beviljas.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Naturvårdsverket har, med stöd av 24 a § jaktförordningen beslutat om överlämnandet av rätten att besluta om skyddsjakt efter varg till vissa länsstyrelser (Naturvårdsverkets beslut NV-00303-20).

All jakt måste bedrivas i enlighet med Sveriges EU-rättsliga åtaganden. Art och habitatdirektivet (1992/43/EEG) har en avgörande betydelse för vilket utrymme som finns för skyddsjakt. Åtgärder som vidtas enligt art och habitatdirektivet ska syfta till att bibehålla eller återställa en gynnsam bevarandestatus.

Direktivet ger möjligheter till undantag från skyddskraven under vissa förutsättningar. Undantagen regleras i artikel 16.1, att det inte finns någon annan lämplig lösning och att undantaget inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus. För att ett undantag från skyddsreglerna ska kunna göras, måste skälen vara mycket starka och den jakt som tillåts mycket begränsad.

Enligt 9 § jaktförordning (1987:905) står det: För jakt med skjutvapen efter älg, björn, varg, järv, lo, hjort, rådjur och mufflonfår gäller följande begränsningar.

1. Älg får jagas bara under tiden fr.o.m. en timme före solens uppgång till solens nedgång.
2. Björn får jagas bara under tiden fr.o.m. en timme före solens uppgång till två timmar före solens nedgång.
3. Varg, järv, lo, hjort, rådjur och mufflonfår får jagas bara fr.o.m. en timme före solens uppgång t.o.m. en timme efter solens nedgång. Under timmen efter solens nedgång får jakten endast bedrivas som vaktjakt eller smygjakt.

Länsstyrelsen får i det enskilda fallet medge undantag från första stycket. Om flera län är berörda, prövas frågan av länsstyrelsen i det län där huvuddelen av marken är belägen.

Enligt 15 a § jaktförordning (1987:905) får Naturvårdsverket eller, om beslutet fattas av länsstyrelsen, länsstyrelsen i det enskilda fallet besluta om undantag från förbudet att vid jakt använda belysning utöver vad som är tillåtet enligt 14

§, om det är fråga om skyddsjakt, licensjakt eller jakt som avses i 31 § första stycket.

Enligt 21 § jaktförordning (1987:905): Utöver vad som följer av 20, 20 a och 20 b §§ får den myndighet som beslutar om jakten i det enskilda fallet besluta om undantag från förbudet i 31 § första stycket jaktlagen (1987:259) i fråga om jakt efter björn, varg, järv, lo, utter, valar och fladdermöss samt när det är fråga om jakt som avses i 24 § eller 31 § första stycket i denna förordning. I övriga fall får länsstyrelsen besluta om sådana undantag. Om flera län är berörda och det är länsstyrelsen som beslutar om undantag, prövas frågan av länsstyrelsen i det län där huvuddelen av marken är belägen. I fråga om vilda fåglar, björn, varg, järv, lo, utter, bäver, mård, iller, skogshare, vikare, valar och fladdermöss samt i fråga om andra vilt levande djurarter som har markerats med N, n eller F i bilagan till artskyddsförordningen (2007:845) får undantag medges endast om

1. det inte finns någon annan lämplig lösning,
2. upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde inte försvåras, och
3. undantaget behövs för att en sådan begränsad jakt som avses i 23 c § ska kunna genomföras eller behövs av något sådant skäl som anges i 23 a § eller 31 § första stycket denna förordning.

Som framgår av 23 a § jaktförordning (1987:905) ska följande förutsättningar vara uppfyllda för att skyddsjakt ska kunna medges:

Om det inte finns någon annan lämplig lösning, och om det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde, får beslut om jakt som avses i 23 b, 24, 25 och 29 §§ meddelas

1. av hänsyn till allmän hälsa och säkerhet eller av andra tvingande skäl som har ett allt överskuggande allmänintresse, inbegripet orsaker av social eller ekonomisk karaktär och betydelsefulla positiva konsekvenser för miljön,
2. av hänsyn till flygsäkerheten,
3. för att förhindra allvarlig skada, särskilt på gröda, boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom, eller
4. för att skydda vilda djur eller växter eller bevara livsmiljöer för sådana djur eller växter.

Enligt 24 d § jaktförordning (1987:905): I ett beslut om jakt enligt 23 b eller 23 d § får den beslutande myndigheten bestämma hur man ska förfara med ett dödat djur. Om inte myndigheten beslutat något annat får djuret behållas av jakträttsinnehavaren. När beslut om jakt meddelas enligt 23 b eller 23 d § får myndigheten även medge undantag från 31 § första stycket jaktlagen (1987:259) och, när det gäller skyddsjakt, också medge att jakten bedrivs på annans jaktområde.

Enligt 59 § jaktförordning (1987:905) får Polismyndigheten, länsstyrelsen och Naturvårdsverket förordna att beslut enligt denna förordning skall gälla utan hinder av att det har överklagats.

Information

Varg som faller på en mark där vargjakt inte får ske tillfaller staten enligt 33 § jaktförordningen.

Länsstyrelsen vill påminna om 27 § jaktlag (1987:259) som säger att jakten ska bedrivas så att viltet inte utsätts för onödigt lidande. Hänsyn ska också tas till jakthundens välbefinnande enligt 2 kap. 9 § djurskyddslag (2018:1192) som säger att djur inte får överansträngas.

Jaktledaren ska inför varje jakttillfälle försäkra sig om att en hund som är särskilt tränad i att spåra skadat vilt ska kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar från påskjutningen i enlighet med 17 § andra stycket jaktförordningen.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av tillförordnad enhetschef [REDACTED] med handläggare [REDACTED] som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Kopia

1. Naturvårdsverket
2. Polisen Region Mitt
3. Viltskadecenter
4. Länsstyrelserna i mellersta rovdjursförvaltningsområdet
5. Viltförvaltningsdelegationen i Gävleborgs län

Bilagor

1. Överklagandehänvisning förvaltningsrätten
2. Karta över jaktområde

Du kan överklaga beslutet

Om du inte är nöjd med länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Gävleborg antingen via e-post; gavleborg@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Gävleborg, 801 70 Gävle.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska innehålla

- vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer,
- hur du vill att beslutet ska ändras, samt
- varför du anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om du inte tidigare lämnat dem:

- person- eller organisationsnummer,
- telefonnummer där du kan nå dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det),
- e-postadress, och
- annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå dig.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

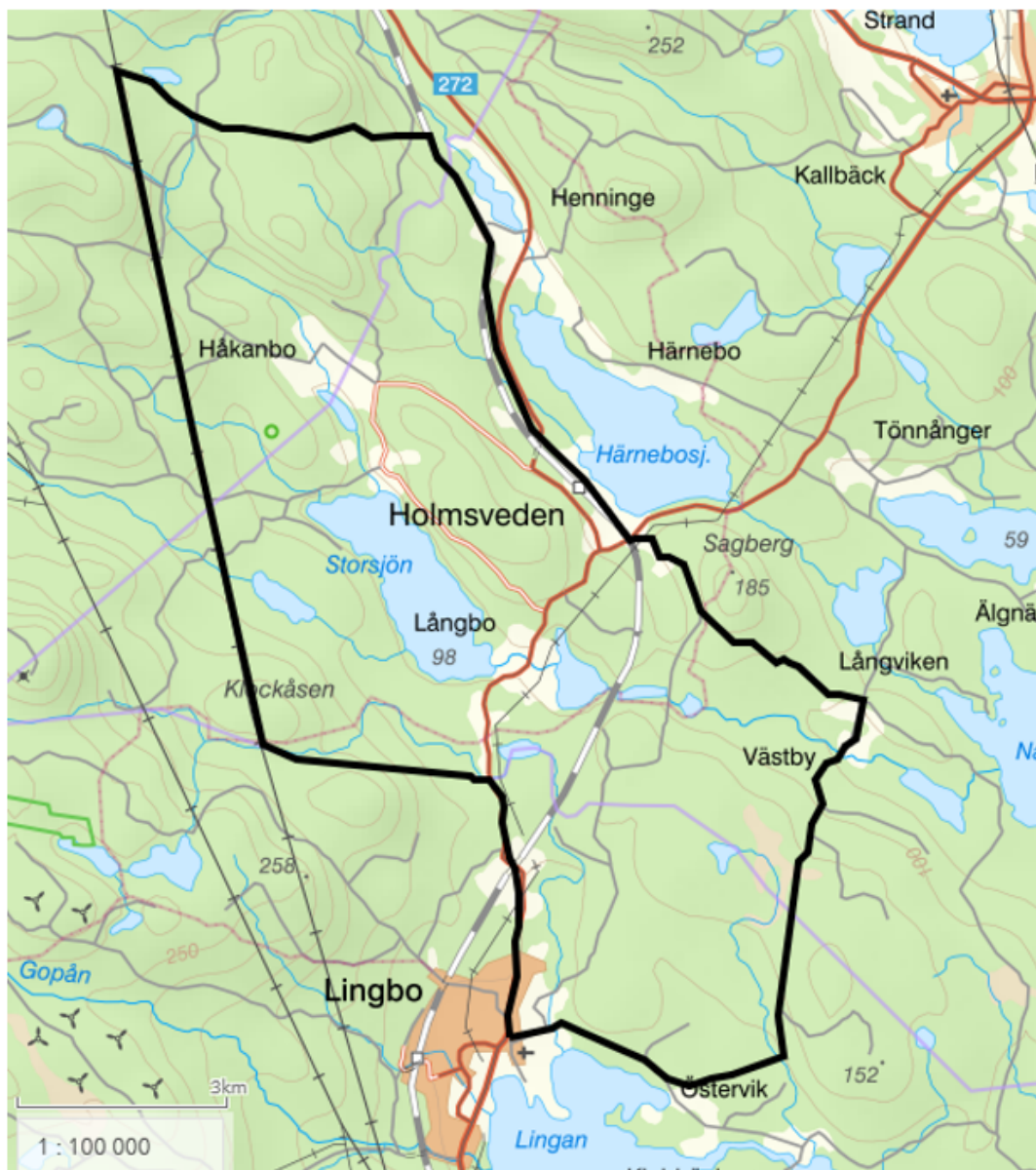
Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta länsstyrelsen via e-post, gavleborg@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 10 00. Ange diarienummer 8213-2020.

Jaktområde innanför svartmarkeringen

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.